

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

คำเรียกผู้หญิงในวรรณกรรมกลอนสวด

ผู้เขียน

นายภกต เทียมทัน

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์พรพิลาส วงศ์เจริญ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้าง ความหมายประจำรูป และความหมายในบริบทการสื่อสารของคำเรียกผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมกลอนสวด ฉบับตีพิมพ์ และเผยแพร่โดยกรมศิลปากร ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ และ พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวน ๕ เรื่อง ซึ่งปรากฏข้อมูลคำเรียกผู้หญิงทั้งสิ้น ๓๘๖ คำ จำนวน ๒,๐๔๗ แห่ง

ผลการศึกษาด้านโครงสร้างของคำเรียกผู้หญิง พบว่า คำเรียกผู้หญิงมีองค์ประกอบสำคัญ ๒ ส่วน คือ ส่วนหลัก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ต้องปรากฏเสมอ และส่วนขยาย สามารถจำแนกโครงสร้างหลักของคำเรียกผู้หญิงได้ ๓ แบบ คือ โครงสร้างแบบ “ส่วนหลัก” โครงสร้างแบบ “ส่วนหลัก ส่วนขยาย” และโครงสร้างแบบ “ส่วนหลัก ส่วนหลัก”

ด้านความหมายประจำรูปของคำเรียกผู้หญิง พบว่า สามารถจำแนกความหมายของคำเรียกผู้หญิงได้ ๒ ประเภท คือ คำเรียกผู้หญิงที่มีอรรถลักษณะ [+ ผู้หญิง] เพียงอรรถลักษณะเดียว และคำเรียกผู้หญิงที่มีอรรถลักษณะ [+ ผู้หญิง] และอรรถลักษณะแสดงคุณสมบัติ ซึ่งสามารถจำแนกได้ ๘ ชนิด คือ คำเรียกผู้หญิงที่มีความหมายเกี่ยวกับหญิงผู้มีรูปลักษณะสวย หญิงผู้มีความรัก หญิงผู้มีความอ่อนเยาว์ หญิงผู้มียศ หญิงผู้มีรูปลักษณะไม่สวย หญิงผู้มีลักษณะไม่พึงประสงค์ และหญิงผู้มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ด้านคำขยายนั้น สามารถจำแนกได้ ๒ ประเภท คือ คำขยาย

ประกอบหน้า ซึ่งแสดงลักษณะต่างๆ เช่น บ่งรูปลักษณะสวय บ่งความอ่อนเยาว์ หรือบ่งเพศหญิง เป็นต้น และคำขยายประกอบหลัง ซึ่งแสดงลักษณะต่างๆ เช่น บ่งการเป็นที่รัก บ่งลักษณะมีค่า หรือบ่งลักษณะมียศ เป็นต้น แสดงสถานภาพ และแสดงความเป็นเจ้าของ คำหลักและคำขยายของคำเรียกผู้หญิงปรากฏการประกอบกันได้ ๒ ลักษณะ คือ คำหลักกับคำขยายส่วนเดียว และคำหลักกับคำขยาย ๒ ส่วน

ด้านความหมายในบริบทการสื่อสารของคำเรียกผู้หญิง พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้ถูกอ้างถึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความหมายในบริบทการสื่อสารของคำเรียกผู้หญิงแตกต่างจากความหมายประจำรูป สามารถจำแนกรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร และผู้ถูกอ้างถึงได้ ๕ รูปแบบ คือ แบบผู้เล่ากับตัวละคร แบบสามีกับภรรยา แบบผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกเกี่ยว แบบบุพการีกับบุตร แบบผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง แบบปู่ตาชายกับหลาน แบบพี่กับน้อง แบบสมาชิกในสังคม และแบบอ้างถึงตนเอง เมื่อคำเรียกผู้หญิงปรากฏในบริบทการสื่อสาร ความหมายของคำเรียกผู้หญิงจะเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจำแนกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ ๒ แบบ คือ การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่มีการเพิ่มอรรถลักษณะบุรุษเพียงอย่างเดียว คือ เพิ่มอรรถลักษณะ [+บุรุษที่ ๑] อรรถลักษณะ [+บุรุษที่ ๒] หรืออรรถลักษณะ [+บุรุษที่ ๓] ส่วนการเปลี่ยนแปลงอีกแบบหนึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำเรียกผู้หญิงที่มีการเพิ่มกับการเปลี่ยนแปลงอรรถลักษณะ คือ เพิ่มอรรถลักษณะ [+บุรุษที่ ๒] หรืออรรถลักษณะ [+บุรุษที่ ๓] กับการเปลี่ยนแปลงอรรถลักษณะ ซึ่งพบกรณีเดียว คือ อรรถลักษณะ [+ชี้เहरु] หรืออรรถลักษณะ [+อัมมงคล] เปลี่ยนไปเป็นอรรถลักษณะ [+สร้างปัญหา]

Thesis Title	Women Terms in <i>Klon-Suat</i> Literature
Author	Mr. Pakapot Thiamthan
Degree	Master of Arts (Thai)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Pornpilas Wongcharoen

ABSTRACT

This study aims to analyze structure, meaning of words, and meaning in context of communication of women terms as appeared in 5 *Klon-Suat* literatures published and distributed by The Fine Arts Department during 2004-2005. The total women terms were found 396 words which appear 2,047 marks.

The results of this paper reveal that there are 2 structural compositions of the women terms; “head” which is important part and must always appear, and “modifier”. In addition, the main structure of women terms can be classified into 3 types as follows; “head” structure, “head modifier” structure, and “head head” structure.

Besides, the meaning of women terms can be divided into 2 types; the women terms with only one feature [+woman], and the women terms with feature [+woman] as well as feature showing characteristics. The latter can be separated into 8 kinds for; beautiful women, precious women, beloved women, young women, honored women, unsightly women, undesirable women and unmannerly women. Furthermore, there are 2 kinds of modifier consisting of the front

modifier representing various characteristics, such as the front modifiers which indicate beautiful appearances, youth, femininity, and etc., and the sub-modifier appearing behind the head and representing 1) various characteristics, such as the sub-modifiers which represent endearment, preciousness, titles, and etc., 2) status and 3) ownership. The head of women terms can be composed with the modifier in 2 aspects; head and only one modifier, and head and 2 modifiers.

To the meaning in context of communication of women terms, additionally, a relationship between sender and referred person was important to distinguish the meaning in context of communication of women terms. Besides, the relationships between sender and referred person could be divided into 9 types as follows; narrator and player, husband and wife, flirting person and person being flirted, parent and child, ruler and ruled, grandparent and grandchild, brother and sister, social member, and self-reference. When the women terms were shown in context of communication, the meaning of these terms would be changed into 2 kinds. The first change was an addition of feature of person only including feature [+the first person], feature [+the second person], or feature [+the third person]. Furthermore, another change was the addition of feature of person consisting of the addition of feature [+the second person] or feature [+the third person], and the change of feature from feature [+unsightly] or feature [+inauspicious] to feature [+cause a trouble].